

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на тема:

„Усъвършенствана методика за обучение по футбол за ученици от началния етап на основната образователна степен“

с автор Корнелия Николаева Найденова за получаване на ОНС „Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 13. Педагогика на обучението по футбол.

Научен ръководител:

проф. Елена Николова, доктор

Научните изследвания и експерименти в областта на физическото възпитание и спорт с децата от началната училищна възраст със средствата на футболната игра са ограничени.

Като обективни обстоятелства могат да се посочат липсата на достатъчно компетенции на учителите-жени в областта на футбола, /от няколко години вече в НСА „В. Левски“ има задължителна дисциплина „Футбол“ в УФ/, ограничените възможности на наличната материална база, недостатъчната наличност на технически пособия, на конкуренцията с другите спортни дисциплини и субективните виждания в тази връзка.

Независимо от това футболната игра остава най-популярния спорт, практикуван и сега в българското училище. Спорт, който е основно средство за физическо развитие и двигателна дееспособност на децата и е важен фактор с възпитателно и педагогическо въздействие за здравето и бъдещите алтернативи за професионална насоченост, обучение и реализация.

На по горепосочените аргументи считаме, че проведеното изследване е важно и актуално за настоящия етап от развитието на подрастващите български деца и съпътстващите многобройни проблеми и предизвикателства.

Дисертационният труд е с обем от 205 печатни страници, включително 43 фигури, 32 таблици и 2 схеми. В края на труда са включени като приложения, с обем от 41 страници, съдържание на проведените уроци, оценки от тестовата програма и други. Тези приложения трябва да се посочат в съдържанието на труда.

В структурно отношение е построен правилно, като включва увод, три основни глави и подглави, изводи, препоръки и литературна справка.

За подготовка на I-ва глава „Постановка на проблема“ са използвани 226 източника / 164 на кирилица и 62 на латиница/. В тази част от труда К. Найденова последователно и обективно проучва и анализира анатомо-физиологични, психически особености и физическата дееспособност на 7-10 год. ученици, на историческата фактология за футболната игра, на мястото на футбола като учебно съдържание и за особеностите на началното обучение по футбол.

Бихме препоръчали на автора тази част на труда от 81 страници да бъде намален на 45-50стр Историческата справка да бъде в началото на главата и многобройните цитати да бъдат обобщени и съкратени.

Работната хипотеза е формулирана съобразно съвременните тенденции за провеждане на практическа работа чрез състезателни средства и игрова подготовка във футбола, с обоснована методика като структура и съдържание.

Основната цел на изследването и произтичащите 6 основни задачи са формулирани ясно и точно.

В експеримента са участвали общо 169 ученици от III-ти и IV-ти клас в две училища. От тях 150 са от 22 СОУ“ Г. С. Раковски“ са формирали една експериментална и две контролни групи. Учениците от 93 СОУ са участвали само в тестиранятия за доказване информативната стойност на някои от използваните тестове.

На схема 1, стр. 92 графично са посочени процентните дялове в методиката за старните за спортна подготовка п футбол при III клас, което отбелязваме за реално и обективно.

На схема 2, стр. 93 при IV клас са посочени следните процентни дялове, както следва:

- Развиване на двигателните качества – 10%
- Учебни игри - 40%
- Игрови ситуации с технико-тактически характер – 50%

Дисертационният труд е разработен в периода 2012г, до 2014г. в 3 етапа. Използвани са и 7 стандартни научни метода като литературен обзор, анкетно проучване, педагогическо наблюдение и експертна оценка, педагогически експеримент, спортно-педагогическо тестиране и математико-статистически методи.

На табл.2 е показано разпределение на учебното съдържание със средствата на футболната игра в рамките на 30 урока. Използвани са като цяло, освен самата игра, ограничен брой технико-тактически похвати и действия. Препоръчваме при усъвършенстване на методиката за в бъдеще да се включат елементи на преодоляване на противника, отнемане на топката, техника на вратаря и др.

При спортно-педагогическото тестиране са използвани 11 контролни упражнения /антропометрия и физическа дееспособност/. Контролът и оценката на овладените специфични футболни умения, навици и действия от технико-тактическа страна се оценяват субективно чрез експертни оценки в игрова дейност. С оглед усъвършенстване на системата за контрол и оценка, бихме посочили възможността да се включат контролни упражнения с водене на топката /за време/, удари в хоризонтална и вертикална цел с топка /за точност /, с ляв и десен крак и т.н.

Глава III-та „Анализ на резултатите“ е разработена на много добро научно и професионално ниво.

От анализа на нормативната основа на обучението по физическо възпитание и спорт се вижда отличното и познаване й обобщаване от докторанта. На фиг. 5 стр.114 са представени факти, че именно след 1991г. футболната игра чак до 2002 г. е била само избираема дисциплина, едно доказателство за нейното изкуствено игнориране от знайни и незнайни законотворци.

Резултатите от анкетата с 39 учители от 5 града в страната недвусмислено и обективно показват, мястото, избора и интереса на учениците към футболната игра. За присъствието и желанието на момичетата да се занимават с футбол, за съвместните занимания момичета-момчета, за специалните компетенции на учителите да провеждат обучение по футбол и др.

Резултатите от анкетното проучване и направените обобщения посочват реалната оценка за състоянието и са принос за практическата работа в училище със средствата на футбола и дават насоки за нейното модернизиране.

Анализът на резултатите за контрол и оценка на физическата дееспособност на учениците е многостранен, прецизно обоснован и подкрепен с аналитична научна мисъл и обобщения.

Разширеният набор от използваните тестове, математико-статистическата обработка на резултатите и направените изводи са

съществен принос за реалната практика и възможност за детайлна оценка на физическите и двигателни възможности на учениците.

Анализът на резултатите от експертната оценка за степен на усвояване и прилагане в играта на технико-тактическите футболни умения и навици е на 5 нива /табл. 30/ има на този етап своето място и приложимост. Но както по-горе отбелязахме, докторантът на стр. 173 също подчертава, че в нормативните документи липсват конкретни критерии за контрол и оценка на технико-тактическите движения и действия. Обективно в тази посока съществуват възможности за създаване и апробиране в практиката на тестова батерия.

Направените основни изводи и препоръки произтичат от проведената проучвателна и изследователска работа и анализа на получените обективни резултати.

Относно препоръка 1 за диференцираното обучение по пол, следва да посочим, че световния и европейски опит с подрастващи предполага съвместно обучение и усъвършенстване на момчета и момичета до 11-12 годишна възраст. Тази практика съществува ограничено засега и у нас.

Разширеното научно търсене, изследванията, направените изводи и препоръки, ни позволяват да посочим следните основни приноси за практиката.

1. Направен е широко обхванат теоретичен анализ за възрастовите особености и физическата дееспособност на 7-10 год. ученици. За мястото на футбола като учебно съдържание и особености на началното обучение по футбол.

2. Разработена и апробирана е в практиката разширена система за контрол и оценка на физическите и двигателни възможности на учениците от началната училищна възраст.

3. Създадена е методика от 30 уникални урочни форми изключително чрез средства на футболната игра, за обучение и усъвършенстване на учениците, включително в игрите, чрез експертна оценка за контрол на двигателните им способности.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд има завършен вид и е лично дело на докторанта Корнелия Найденова. Нейното участие в девическия и женски футбол на най-високо ниво като състезателка и нашите

дългогодишни лични впечатления са доказателство и за избора на темата и преплитането в нея на процеса на спортна подготовка във футбола.

Дисертационният труд е разработен на добро научно ниво, с нужната теоретична и приложна стойност в областта на училищното физическо възпитание и спорт.

Независимо от направените забележки и препоръки в хода на рецензията предлагаме на Уважаемото научно жури да присъди ОНС “Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по футбол на Корнелия Николаева Найденова.

19.02.2015г.

гр. София

Рецензент:.....

проф. Лъчезар Димитров